

LEIPÄÄ

Oskari Leppänen kirjoittaa

kona vilinässä huutamassa entistä lujemmin "Leipää!" "Leipää!"

Kaksi poliisimestä tuli hänen luoksensa. Toinen veti esille vaa'an. — Onko leipä täysipainoista? kysyi tämä.

Leipäkauppias teki tilaa poliisille, joka vilpittämättömästi alkoi punnitsemaan yhtä leivistä. Mutta äkkiä hän hämmästytti, katsahti läpitunkemisti mieheen sekä näiseen punniten uudemman kerran kassallisen huolellisesti leivän. Puutui kahta unssia. Poliisi jatkoi punnitsemista, leipä leivästä, hymyillen tuhoa enustavasti. Leipäkauppias tuijotti häneen, ensin kokonaan käsittämättä ja sen jälkeen kauhan valtaamana. Jokainen leipä oli alamittainen.

— Kuinka monta leipää olette myyneet, kysyi poliisimies lännellä, joka sai vaimon pukemaan ikuun.

Leipuri ojensi raharuukun poliisimiehelle vapisevin käsin; tämä laski rahat ja pisi ne taskuunsa. Myydystä leivistä ei tietenkään enää voitu saada selvää, mutta lain oli tehtävä tehtävänsä. Poliisimies huusi asinkuljettajan luokseen käskien tämän siilyttämään leipäkorit aasin selkään.

Leipäkauppias seisoi siinä turvotmana, lamautuneena, antaen kaiken tapahtua. Hän ei liikkautanut ikskään, vaan seisoi etukummarassa tuijottaen poliisimieheen tyhjään sammunein ilmein. Näytti kuin olisi hänen selänsä soljunut ulos hänestä tuon kallisarvoisen leivän mukana. "Jesus Maria!" huudahtivat ihmiset tehden ristimerkkejä. "Jumala on koskettanut häneen ja vienyt hänen järjensä rangaistukseksi! Tulehan tuntuohisi taas, don Rafael!" He tarttuivat kiinni häneen, pudistelivat häntä. Mutta hän ei huomannut mitään, tuijotti vain ilmeettömänä avaruuteen.

Mutta sitten hän kuuli vaimonsa valitukset. Verkalleen palasi häneen elämä. Ja hän alkoi myöskin vaikke roimaan, hiljalleen, itkunsekaisesti, kuten vaimonsakin.

Se kuulosi vuorolaululta, jota ei kukaan kuunnellut siksi, että se oli liian tuttua — puutteesta, nälistä ja toiveista. Herra jumala, se hän oli tuo vanha juttu: vahvolla käsivarrella ei ole työtä — ja kaikkein vähimmän talvella, jonka vuoksi hän oli kerjälänsä, lapsukaisensa olivat kerjälänsä, vaimonsa huonollisesti myös! Eläkö siitä ollut kenelläkään mitään sanomista, oltiin vain antamatta! Oli niin liian paljon siinä ammatissa. Sitten he olivat vielä nähneet nälkää jonkun aikaa; ja niillä on tuhansia, jotka jäljittelevät heitä siinä talvessa — aina silloin kun siihen kuolevat. Mutta nämä kaksi eivät olleet halunneet loikoa hiljiaan kuolemaan heitä ilmeisesti — he olivat saaneet ajatuksen! He olivat kantaneet panttilaitoksen viimeiset tavaran, ja ostaneet sitten sähkin jauhoja, kokonaista 25 kiloa olivat he ostaneet. Sitten olivat he muuranneet pienen uunin tiilikiven palasista ja lämmittäneet sitä polttopuilla, joita joki heitti rannoille. Mutta vaakaan eivät he olleet ottaneet laskuun, tahi ei heillä ollut siihen varaa, ja nyt tuli esivalta vieden heitä kaiken. Siinä ei ollut paljon puhumista.

Eläkö hän siitä tehnytään suurempaa hillintää, seisoi vain ja itki kurjuttuaan vaimonsa edessä. Ja tämä vastasi hänelle, kertasi vaikkerruksen lisäen siihen omaansa lisäksi — selänsä pohjasta. Siellä oli sitä riittävästi ammentavaksi.

Mutta äkkiä mies kiljasi, niin että kajahti yli torin. Hän pui puristettuja nyrkkejään ilmassa, vannoi viatonta muuttuaan, vetosi köyhyyteensä, tarjoutui myymään leipää painon mukaan, korvata niille, jotka olivat tulleet petetyiksi — — — vannot sytyttävänsä koko kaupungin palamaan, tiliä leivästä! Köyhien silaus! — jolle saa takaisin leipänsä! Hän Täysipainoista leipää!

KIRJEITÄ

New Yorkin kuulumisia

Sanotaan tämän olevan maailman Baabelin, kielten sekoitusten kaupungin enempi kuin mikään muu maailmassa. Koko sivistynyt maailma tuntee New Yorkin. Tämä on kaikkien puuhallun keskus, ylellisyyden ja kurjuuden symboli. Tästä voisi sanoa loppumattomiin, jättäen sen kuitenkin, sillä onhan tästä kirjoitettu ja kuvattu niin paljon, että ainakin tiedonhaluiset ulkopuolella New Yorkia asuvat tietävät, mikä se on ja mitä se itseensä sisältää.

New Yorkin kaupungissa itsessään on kyllä paljonkin ihmisiä, jotka eivät tunne kaupungiansa muuten kuin kartalta, sillä se on ollut liian lähelle tuttua. Tämä on myös suomalaisuuden keskus. Täällä ovat kaikki aatesuunnatkin "mallissaan" edustettuna. Niistäkin ei ole tarvis jutella erikseen. Näiden kirjeldien sisältöön suikeutuu sen piiriin aate ja toiminta, jonka johtavana lankana on Kolmannen Kansainvälisen ohjeet ja opit.

Päivän polttavimpaa kysymyksenä pitäisi olla meillä, niinkuin se on Yhdysvaltain, Toverittaren levitys. Paikkakuntakirjeet pitävät suurta melua. Päivälehtemme lausuvat suosiollisesti palstansa valtuin sanoin ilmoitusten muodossa, Toverittaresta itsestään puhumattakaan, kaikilla sama päämäärä saada Toveritar jokaisen eteen, kiiteen ja luettavaksi. Mutta me new yorkilaiset, jotka toisinaan haluamme koko maailman tietää kuinka korkealle me valon viiriä heilutamme, me perustamme päivälehtiä, asetamme ne vankalle pohjalle, osuutliikkeiksi, jotka ovat mallina koko sivistyneelle Amerikalle, asunto-taloja, joista ihastuksella kertonut sanoin ja kuvin kapitalistinen sanomalehdistö, ylistää meidän taloudellista nerokkuuttamme. Me avustamme sadoilla tuhansilla hädällään joutuneita tovereitamme. Meillä on suurin ja parhain järjestetty osasto Amerikoissa, me täytimme velvollisuutemme ensimmäisenä kaikessa mitään ihmimäinen nero meidän täyttäväksemme asettaa. Mutta laiki päähän kun puhutaan New Yorkin osuudesta Toverittaren levityksessä, me emme pane tikkua ristiin, meidän sanomalehti- ja kirjallisuuskomiteat nukkuvat, vai henevätkö hävinneet meri- ja aurinkokylpy reissuilleen. Ei yhtään ainoata kokousta ole edellään mainitut komiteat pitäneet koko pitkäni keskinä. Naisjaosto on tosin olemassa, mutta eihän se voi yhtäkkiä sellaista koneistoa järjestellä eikä sillä ole niillä valtuuksiaan. Älkää nyt sentään kovin pessimistiseksi asettuko meidän suhtein. Toivomme seuraavan ryntäyksen olevan meille edullisemmalla ajalla ja silloin me heitämme nyt päällemme vetämiämme läpein, kun himäikkien verkon ja sanomme: tässä me olemme jälleen, vielä me olemme mahdolliset tuomaan ensimmäisen palkinnon New Yorkiin. On se tänne tuotu ennenkin.

Äskes mainitseni naisjaosto, niinkuin se virallisesti kuuluu osaston alakomiteana, perustettiin viime kevät talvella. Jonkun verran se on kaatui maahan, vaimonsa heittäytyi hänen yllensä äänekästä valittaan. Ihmiset tungeskelivat ympärillä. Tiedusteltiin mitä oli tapahtunut.

— Oh, onpahan vain munan, joka on yrittänyt myydä liian köykäistä leipää köyhille, kuului vastauksia. Ja sitten on meidän herramme hlukan rangaisut häntä!

— Hän makaa siinä teoistansa, hyi! — huusi munan akka, joka myi leipää leipureille — kuka käski hänen vilpistelemään työssään. Ja akka alkoi huutamaan yli torin: — Leipää! Leipää! kymmenen senttiä leivästä! Köyhien silaus! —

Täysipainoista leipää!

näyttynyt elonmerkkejä toimien keuitalla parisen vapaata ohjelmaa tilaili siellä on näkemistä ja kuulemistä. Tietysti kaikki toverittaret ja toverit menemme nauttimaan taaskin yhden hauskan ilan. — Sitten vielä kokouksen loputtua ryyppättiin kuppi kuumaa ja kaikki tyytyväisinä lähtivät talustelemaan kotiaan kohti.

Osastomme pyrki eteenpäin huolimatta huoneustopulasta — olemme nähneet olleet siitä asti "huone haussa" kun me viime huhtikuulla vuosi, ajettiin pois talostamme (sen historian kaikki tuntevat, jotta se ei siirä).

Arpaajaiset pidetään marraskuussa. Niiden parhaaksi onnistumiseksi kysytään meitä naisia. Meidän kiidet luovat ompeluseuran nimellä kaiken sen työn paljouden, joka tulee olemaan perustana sille suurelle rahaa "pailaukselle", joka toimitetaan kansainvälisyyden yhteydessä näiden arpaajasten aikana uuden talomme rakentamiseksi, joka tullaan rakentamaan New Yorkin parhaimmalle paikalle entisen talomme kanssa nurkikain, vieläpä uusimman rakennustekniikan mukaan aloitetaan: "Roof gardenista" niinkuin puffissa sanat kuuluvat. Tulevissa kirjeissä kerrotaan talonpuuhistamme enemmän.

Ompeluseuran istunnot tullaan pitämään torstai-iltoja, sinne on lupa keriäntä kaikkien jotka haluavat olla mukana uuden yhteiskunnan luomistyössä. Me tarvitsemme vielä aateitamme selostaaksemme. Näissä ompelukokouksissa voimme myös yhtä ja toista jutella, juttelun aihe kokonaan riippuu meistä itsestämme.

Uusi osuustalomme Turva on oleva kokoonnispaiikkamme, osote: 3 W. 126 St. Siellä siis tavataan. Tervehtien teitä kaikkia näkemään. — L.

GARDNER, MASS.

Hyvin harvoin näkee kirjoituksia Toverittareissa tällaista Gardnerista, vaan koetaan nyt täyttää sen tehtävän mikä minulle uskottiin.

S. S. Clubin ompeluseuran kokouksessa 22 päivänä heinäkuuta ompeluseura päätti pitää ilmatat syyskuun 12 päivänä ja ilamia hommaamaan valittiin neljänhenkinen komitea. Komitea kehoitettiin laittamaan arvokasta ohjelmaa iltamia varten, joten sinne kannattaa mennä kuulemaan ja näkemään, mitä kaikkia siellä on. Sitten keskusteltiin Toverittaren levittämisestä ja valittiin 10-henkinen komitea, joka ottaa tilauksia Toverittarelle kaupungista ja farinikontarilta tästä ympäristä. Toivottavaa olisi, että tämä komitea tekisi tehtävänsä. Naiset ottakaapa runsaasti kuusemmen osaa työ- sekä ompeluseuran kokouksiin. Ei täällä ole oltu sen herttaisekka kuin muuallaakaan missä kapitalistien ruoska alaa on uhkaamassa. Olosi tarvitsee parantusta, työläisnainen. Siis tarmolla toimeen jokainen toveri ja toveritar yhteistä rintamaa luomaan. — M. K.

FITCHBURG, MASS.

Hel tuholaisoverit! Lopettakaapas jo kesilomat ja ruvetaan varustautumaan tarmolla tulevaa toimintakautta varten. Meidän osaston ompeluseura ei ole ollut toiminnassa kesin aikana, mutta elokuun 15 p. kokoonnut jo runsaslukaisesti toveritarta Pythian haalin ylikertaan. Kyllä siellä oliin vilkasta elämää, monet alakomiteat pitivät kokouksiaan, laulu-seura harjoitteli laulua ja kaikki olivat loista ja reippaita.

Pidettiin ompeluseuran kokous, jossa päätettiin seuraavista asioista. Ompeluseuran puolesta Toverittareen kirjeenvaihtajaksi valittiin Minnie Martikainen. Työkokoukset pidetään tästä lähtien joka viikon keskiviikkoihana. Valittiin viisihenkinen komitea, tekemään alkuvalmisteluja niille kauteen suuria myyjäisiä varten, valituksi tulivat Emma Blom, Minnie Martikainen, Aino Laake, Lempi Soini ja Mirjami Kinnunen. Sitten ennen myyjäisiä tulee vielä jotakin — No mitä sitten? — Suuren suuret ilmatat Moose haalilla 14 p. syyskuuta, sinne tulee oikein Porvoon

WORCESTER, MASS.

Kesän kuumuus ja houkutteleva luonto on vetänyt ihmiset mukaansa. Tästä seurauksena on, että paikkakuntakirjoituksilakaan ei ole ollut pitkiään aikaan Toverittareissa.

Pieni lepo kesän helteisenä päivänä ei sinnekaan ole kadottava raskaan työn rantaajalle.

Kuitenkin asia todellisuudessa on niin, että aivan huoletta valveutunut työläinen ei voi olla koskaan. Sen silmä kohtaa kaikkialla tämän yhteiskunnan nurinkurisuudesta johtuvia epäkohtia, ja nämä taas vaikutelmaltaan pakottavat sen uhramaan pienimmätkin lepohetket, edistääkseen sitä taistelua, joka rehellisesti ja yksinomaan työväenluokan etuja silmällä pitäen pyrki nujertamaan tämän nykyisen kieron järjestelmän ja rakentamaan tilalle uuden, jossa tämänpäiväiset paljajaiset eivät alttuisen silmissämme hämmötiä, katkeoittaan elämämme pienimmätkin lepohetket.

Toverittaren palstoilla monissa artikkeleissa on tehty selvää järjestöme pyrkinäyksiä ja toimintatavoista, jonka lipun kantajana on meidän naisten lehtikin Toveritar. Se, että lehti täysipainoisesti, voisi palvella köyhällisten asiaa, riippuu paljon meistä naisista, riippuu siitä tunnemme me täydellisesti tehtävämme tärkeiden luokkataistelussa. Tämä tuntemus luo meille velvollisuuskas, ja sitä mukaan kun me pyrimme velvollisuksiamme täyttämään, selviää meille myöskin käsitys valitustöiden välneiden tarpeellisuudesta.

Tässä on pohja, jolla lähden tällä kertaa punnitsemaan meidän tietolastuuta.

En ota ensinkään nyt huomioon sitä kuka kauneimmin on meille laulanut tahi lausunut runon, puhun vaan todellisesta toiminnasta. Toiminnasta, sellaisesta, joka osoittaa sen että ymmärrämme parasta agitatoria tehtävien naisten keskuudessa painetun sanan kautta.

Toverittaren levityksessä meillä on tilaisuus näyttää, olemmeko tietolasti mukana luokkataistelluikseksi, tahi olemmeko vaan muodin vuoksi.

Worcesterin naisjaoston kokouksessa elok. 16 p. päätettiin tehdä erikoinen ryntäys Toverittaren levittämiseksi. Samalla myöskin velotettiin jokainen osaston naisjäsen hankki-amaan yksi uusi tilaus Toverittarelle.

Jos nämä päätökset todella pannaan täytäntöön, on se esimerkiksi kelpaava muillekin paikkakunnille, ellei, jos se jää vaan päätökseksi, on se surullinen juttu, vieläpä häpeä, että on tullut tästä Toverittaren palstoilla maininneksi. Minä kuitenkin toivon että otamme asian vakavalta kannalta.

Mitä kerran päättämme, sen myöskin täytämme.

Tov. Tervehyksellä:

Kerttu Krook.

Kenelle ei vielä tule Toveritar tilatkoon sen heti!

JOS OLETTE KIPEÄ

• Pyytäkää VAPAA 5 LAKEKIRJA — No. 5

Siinä on yli 25 sivusta ja naisten taitia sellä. Kuten myöskin täydellisen luettelo suomalaisista kotiliikkeistä. Mitä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen tautilleen samaten myöskin lääkkeitä hinnat y. m.

Lääkkeitä ei ole patenttialueella, vaan toimittomalla valmistella, joita Suomessa on jo kertynyt suuria kymmeniä vuosi.

Tämän kirjan saatte vapaasti ja pitkä sen oia jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvittatte, varokaa hembuunkä lääkkeitä ja hembuunkä-tohoreita.

— Lignell'in Aptekki on suuriin —

— Suom. Aptekkiliiike Yhdysvalloissa —

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.